

.....

"

" v e r e n i g i n g "

" O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N "

" Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag "

" Uitsl. voor verslagen en abonn.: DOVENETELWEG 57^a 2555 TD Den Haag t. 684541 "

" Secretariaat: TALINGLAAN 21 2566 VN Den Haag t. 634101 "

.....

W E E K B L A D

25e jaargang nr.37

nadruk verboden

22 mei 1981

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, denkt dus zelf na. Op deze vierde vrijdag van de maand is het aan u, het onderwerp voor deze avond te stellen. Wat is uw keuze?

x Het eerste onderwerp uit totaal drie gaat over

a d e m h a l i n g
 = = = = =

Om te beginnen met een zeer eenvoudig feit: wanneer je geen adem meer haalt kun je het stoffelijke zijn waarwel zeggen. Maar er zijn toch wel enkele punten te vermelden die ook voor leken interessant genoeg zijn.

Zo realiseren de meeste mensen zich niet, dat er zich rond de aarde zich een spanningsveld bevindt dat niet valt onder de magnetische en elektrische werkingen, maar toch in zich wel degelijk energie draagt. Men kan deze energie vergelijken met levensenergie. Zij bevindt zich ook in de atmosfeer.

Wanneer u adem haalt krijgt u dus niet alleen zuurstof binnen die middels een osmotisch proces wordt overgedragen aan het bloed, maar krijgt bovendien een hoeveelheid levensenergie binnen. Sommigen spreken hier van prahna, anderen preferen termen als Od-kracht.

Hiermede vergroot men in feite zijn eigen levensmogelijkheden. Ik moet hieraan echter toevoegen dat, naarmate de atmosfeer meer verontreinigd is er voor u minder kans is dat u snel voldoende prahna naar binnen krijgt.

De ademhaling heeft een betrekkelijk complexe functie: zij regelt de oxygenatie van het bloed, daarnaast zorgt zij voor het opnemen van bepaalde vormen van levenskracht, terwijl zij door haar ritme ook het hartritme kan beïnvloeden. Het omgekeerde zou ook waar zijn, maar slechts enkele mensen op aarde zijn bewust in staat, hun hart ritme te wijzigen.

Wanneer wij ademen is dit over het algemeen een oppervlakkige ademhaling. Wat er op neerkomt dat wij een oppervlakkige en dus normale ademhaling ongeveer een vierde tot een derde van de longinhoud wordt uitgestoken en dit betekent, dat dus ook niet meer van de longinhoud per ademing ververst wordt.

Om het bewust regelen van de ademhaling iets eenvoudiger te maken en gelijktijdig de opnamen van levenskracht beter beheersbaar te maken heeft men in verschillende landen, waaronder zuid amerika, maar ook india, verschillende systemen ontworpen.

De enkele eenvoudige voorbeelden die ik hier geeft behoren tot de indische werkwijze. Een goed voorbeeld van hetgeen men kan doen is de z.g. reinigende ademhaling.

Hierbij wordt de adem zo volledig mogelijk, maar wel in stoten, uitgeblazen. Heel wat mensen vragen zich af, waarom dit "stotend" noodzakelijk schijnt te zijn. Men meent het even goed gewoon te kunnen doen.

Zij vergeten dat juist door dit stotend uitademen bepaalde spierfuncties sterk worden geactiveerd, die anders slechts zeer beperkt worden aangesproken. O.m. de borst spieren en het middenrif worden nu ook en wel volgens een bewust schema, actief ingezet.

De bloedcirculatie wordt hierdoor iets versneld, terwijl gelijktijdig alle verbruikte lucht uit de long veel vollediger zal worden uitgeblazen tot ten hoogste 1/10 van de volle longinhoud terugblijft.

Adem je dan langzaam en beheerst weer in, dan krijg je dus een veel grotere hoeveelheid zuurstof binnen, waardoor het bloed in korte tijd zuurstofrijker kan worden dan de norm hiervoor pleegt te zijn.

Gelijktijdig neem je meer prahna, levenskracht, op. Dit betekent dat bijna gelijktijdig het zenuwstelsel gunstig wordt beïnvloedt, zodat de mens zich ook kalmer en beheerster zal gevoelen hierdoor. Vandaar dat deze reinigende ademhaling of daarop gelijkende systemen ook heel vaak gebruik worden door zenuwachtige acteurs kort voor zij "op" moeten.

Een andere techniek is de z.g. vertraagde ademhaling. Daarbij gaat men uit van het eigen polsritme. Men neemt dus hier de hartslag als basis voor de bewuste ademing. Erg rijpelijk is deze keuze wel: zou men dit niet doen, dan zou men de hartfunctie gaan beïnvloeden en dat is hierbij zeker niet de bedoeling.

Alles berust op een vastritme, waarin elke fase van de ademing zijn eigen duur krijgt. Om een beeld te geven: Men kan b.v. gedurende 8 hartslagen sterk en bewust uitademen - en wanneer men de gehele techniek juist beheerst zal men dit afwisselend via het linker en het rechter neusgat doen.

Uitgeademd hebbende houdt men ongeveer 4 polsalagen rust. Daarna laat men langzaam de lucht binnenkomen en wel zo dat men daarvoor tot volledige inademing 12 - soms ook 16 - polsslagen gebruikt. De inademing mag echter nooit langer duren dan het dubbele van de uitademingstijd.

Zijn de longen geheel gevuld, dan houdt men de adem weer 8 polsslagen lang in alvorens weer tot uitademing over te gaan.

Ont u aan deze wijze van ademen gewend, dan kunt u dit gemeenlijk zonder schade of roes 6 malen achtereen doen. Begint men, dan raad ik u met 3 van dergelijke ademingen voorlopig te volstaan en ook de oefening niet binnen het uur te herhalen.

Bij al deze systemen heeft men in feite alles gezet op een meer geregeld en onder meer vollediger bewust toevoeren van zuurstof en het met grote regelmaat aanvullen van levenskracht.

Het lijkt, of zuurstof het antwoord vormt op alle vragen in dit verband, maar het tegendeel is waar. Er zijn immers mensen bij wie b.v. het hart onderomstandigheden wat overmatig functioneert, wat een onnodige en door het lichaam niet werkelijk verlangde versnelling van de ademing ten gevolge heeft.

Houdt dit enige tijd aan, dan krijgen wij te maken met een overmatige zuurstof toevoer. Er komt te veel in het bloed en je wordt in feite benauwd en High.

Je voelt je dan alles behalve prettig en omdat men dit gevoel voor zich vaak niet kan verklaren komt er een soort paniek op waardoor de benauwdheid intenser ervaren wordt. Het gevoel hangt ergens tussen beginnende zee ziekte en ernstige asthma.

Nu kun je natuurlijk je ademhaling niet goed geheel stil leggen, daar het te lang zou moeten duren om de normale toestand in het bloed te herstellen. Bovendien zou de hartslag hierdoor te sterk worden opgejaagd.

De eenvoudigste oplossing in dergelijke gevallen is het nemen van een plastic of papieren zak, waarin men uitademt om de zo uitgestoten lucht vervolgens weer in te ademen. Hierdoor komt na zeer korte tijd zonder verdere neveneffecten de zuurstofspiegel in het bloed weer op normaal of tijdelijk zelfs iets onder normaal, waardoor het hart en ook de ademhaling terugkeren tot het normale ritme.

Zeker, in dit geval verlies je wel iets van de levensenergie die je bij een normaal inademen zou hebben opgenomen, maar in dit geval zou dit alleen de panische gevoelens en benauwdheid geaccentueerd hebben.

Zoals u ziet is er wel het een en ander over te zeggen. Maar bedenk nu eens, wat er gebeurt wanneer men zich b.v. in de ruimte bevindt. Astronauten enz. kunnen gemeenlijk maar moeilijk een voorraad saamgeperste lucht van betekenis meenemen. Bovendien zijn zij altans als mogelijkheid bedreigd door snelle drukdalingen en steigingen.

Men vervangt dan ook in hun ademlucht alle gassen buiten zuurstof door een t.a.v. het lichaam inert gas. Het is niet mogelijk langere tijd onverdunde en gekomprimeerde zuurstof in te ademen zonder grote schade aan de longweefsels, zodat een verdunning noodzakelijk is. In ruimtepakken voert men wel onverdund zuurstof toe, maar deze mengt zich hier met de eigen uitademingsresultaten zodat eveneens een verdunning ontstaat.

Maar bij langer gebruik op deze wijze zijn er wel bepaalde gevaren. Bij drukwisselingen b.v. kan een zuurstofroes optreden, waardoor men geneigd is de helm te openen. Een soortgelijk effect treedt op bij duikers. Ook de druk waaronder men zich bevindt speelt natuurlijk een grote rol. Bij te snel wegvallen van een hoge druk zal immers het in het bloed opgenomen gas zich versneld afzetten, ook in de bloedbaan. Dit is dan de gevreesde caissonziekte.

Maar goed. Je kunt dus een groot deel van de normale ademlucht vervangen naar believen - met uitzondering van enkele sporen die een mens in gasvorm nodig heeft als b.v. een wel zeer kleine hoeveelheid radon. Met het gebruikelijke mengsel kun je echter een behoorlijk aantal maanden redelijk in leven blijven. Eerst daarna worden de gevolgen van de tekorten o.m. door verandering van reactiesnelheid en bepaalde gevoelsbelevingen merkbaar.

Tijdelijk kan men echter normaal of zelfs iets bovennormaal reageren wanneer men het zuurstof gehalte van de ademlucht t.a.v. de norm iets verhoogt.

Iemand die zijn lichaam voldoende beheerst kan zijn ademhaling ook zeer sterk afremmen. Men kan die tot een duizendste van de norm verminderen wanneer men dit maar doet in samenhang met een functievertraging van het gehele organisme.

U hebt wel eens gehoord van fakirs die zich levend laten begraven. Ik spreek nu niet van oplichters die een soort kamertje laten aanbrengen naast het graf, waarin zij zich laten leggen. Ik spreek hiervan de mannen die een soort catalepsie bij zich weten te veroorzaken zodat alle lichaamsfuncties tot bijna nul worden gereduceerd. Hartslag, omzettingsprocessen enz. vallen zover terug, dat zij bijna niet meer konstateerbaar zijn. Hierdoor heeft men ook veel minder zuurstof nodig.

Men heeft hiermede proeven gedaan. Het bleek, dat je ook hypnotisch iemand in die toestand kunt brengen zodat de zuurstofbehoefte dan al terug loopt tot 1/800ste van normaal.

Verder stelde mens vast dat de uitgescheiden lucht bijna niet vervuild is door lichaamsgassen en afval, zodat het zonder bezwaar mogelijk moet zijn door te ademen tot werkelijk alle zuurstof geheel verbruikt is.

Het zal u duidelijk zijn dat je met een hoeveelheid zuurstof waar een ander minder dan 8 uren op in leven kan blijven in dit geval vele dagen lang kunt doen.

Verder moet t.a.v. ademhaling worden opgemerkt, dat dit in feite een automatische lichaamsfunctie is. Je doet het als vanzelf. Eerst wanneer je ademmoed krijgt of in moeilijkheden komt zul je meer bewust reageren en b.v. constateren dat men geen lucht meer krijgt of dat er iets gaande is met de ademhaling.

Voor de doorsnee mens is dit voldoende. Wanneer je echter b.v. wilt mediteren en daarvoor veel concentratievermogen en veel levenskracht van node hebt en veel zuurstof is het verstandig adembeheersing aan te leren en in die gevallen dus bewust adem te halen.

Let wel, het gaat er daarbij nog niet eens om, bepaalde oefeningen te doen, mits je je bewust bent aan het in en uitademen. Overigens blijkt dat iemand die dit doet, zijn wijze van ademen al snel verandert.

Iemand die bewust ademhaalt kan tot een van twee typen behoren: iemand die voornamelijk een borstadenhaling gebruikt danwel iemand met een buikademhaling.

In het eerste geval worden vooral de bovenste delen van de long ontens gebruikt, in het tweede geval ligt de nadruk op de naar beneden gelegen delen.

Welke wijze men normaal ook gebruikt, al snel blijkt een ieder die bewust ademhaalt min of meer om te schakelen in de richting van de buikademhaling - of moet ik zeggen "middenrif- ademhaling".

Daarbij zal het middenrif zich meer en meer regelmatig samentrekken. Hierdoor wordt het ritme van de beweging ook aan alle daaronder liggende organen door gegeven.

Een bewuste ademhaling betekent gemeenlijk dat het gehele lichaam op de duur in een en hetzelfde ritme functioneert. Wat bevorderlijk is bij concentratie maar bovendien in vele gevallen het eenvoudiger maakt wat meer los te komen van jezelf en daardoor wat objectiever te denken en te beleven.

Ik wil niet te ver ingaan op allerhande ziekten die samenhangen met de ademhaling en vooral met de longen. Wanneer iemand b.v. vertelt dat hij pleuris of pleuritis heeft gehad, zo duidt hij aan dat er een soort oedeem in de long was waardoor vochtafscheiding daarin plaats vindt. Lon gontsteking komt ook nogal eens voor. En zo voorts.

Hebt u eenmaal last met de longen of de ademhaling, dan is het gemeenlijk raadzaam om vooral een diepere en meer regelmatige uitademing te bevorderen.

Vindt u het te moeilijk om aan bewuste ademcontrole te doen dan kunt u eveneens redelijk resultaat behalen wanneer u zich aanwent steeds weer een half uurtje te lopen fluiten. Wanneer u dit doet ademt u immers zeer snel en diep in en zeer langzaam uit. De regelmaat ontbreekt wat meer, maar voor de rest is het effect er een van een poging tot bewuste adembeheersing.

Heeft u eenmaal een longziekte, dan zult u die uit moeten zieken. Spelen-ontstekingen een rol dan zijn daarvoor geneesmiddelen nodig. Bijvirusziekten als verkoudheid is een overmatige slijmafscheiding in de luchtwegen bijna niet te voorkomen.

Dit komt dan voor in de voorhoofdsholte, de bronchien e.d. Het is het beste wanneer u dan langzaam, maar diep adem haalt. Kunt u niet voldoende lucht krijgen door de neus, probeer dan in te ademen door de mond, maar wel zoveel mogelijk door de neus uit te ademen. Hierdoor voorkom je dat de neus geheel verstopt geraakt. Adem echter waar dit maar mogelijk is vooral door de neus in. De langzame ademhaling helpt voorkomen, dat er grote proppen ontstaan van de slijm-afscheiding.

Het slijm komt los in slierten. Deze prikkelen licht en als gevolg zult u "hoesten". Wen u aan, niet droog en diep te kuhen, maar schraap waar mogelijk regelmatig de keel om daarna met een enkele stoot zoveel mogelijk slijm uit te werpen.

Bij verkoudheden e.d. werkt dit gemeenlijk zeer verlichtend en voorkomt het langdurige hoëstbuien. Genezen doet het natuurlijk niets, maar dat kan de dokter ook niet en het is in ieder geval gezonder dan prikkel-
onderdrukking door b.v. codeïne.

Zaken als longkanker en long tbc zijn natuurlijk erg vervelen, maar er is wel iets tegen te doen wanneer je er tijdig bij bent. Zolang er bij longkanker nog voldoende longweefsel actief is kan men echter door de ademhaling voorkomen, dat steeds minder zuurstof wordt opgenomen. Rustig bewegen, diep en regelmatig ademen kan zelfs tot een mate van inkapseling voeren en in samenwerking met andere therapieën soms zeer goede resultaten geven.

Is het osmose proces echter terug gebracht tot meer dan $1/4$ van het normale oppervlak dan is de kans het woekeringsproces te stoppen volgens mij bijna nil.

Waarmede ik dan inderdaad het een en ander heb gezegd over ademhaling en bijkomende zaken, Indien u daarover vragen hebt wil ik die nu gaarne voor u beantwoorden.

x U had het over zuurstof en prahna bij adembeheersing. Ik meende dat de oosterse technieken meer waren in gesteld op het beheersen van de prahna dan op de adem.

- Er zijn theorieën waarvoor dit ook nu nog schijnt te gelden. Maar vergeet daarbij niet dat deze technieken werden ontdekt en ontwikkeld in een tijd waarin men van het belang van zuurstof, oxygenatie, longosmose en dergelijke zaken nog geheel niets wist.

In die dagen wist men nu eenmaal veel minder dan nu over het mechanisme van de levensprocessen en hierdoor viel de nadruk op die delen van het levensproces die een helderziende kan waarnemen.

Zo zijn die systemen en de daarbij behorende theorieën ontstaan. In feite brengen zij echter allen ook adembeheersing met zich. En wanneer u zich bezig wilt houden met de modernste opvattingen in de yoga, vooral de hathayga wordt u al snel duidelijk dat vele leraren in deze dagen zich niet alleen maar bezig houden met de prahna beheersing, maar zich wel degelijk ook realiseren dat men te maken heeft met lichaamsritmen en zuurstof voorziening.

Zoals zij zich er van bewust zijn dat de mens, al krijgt die bij een overdadige ademhaling wel meer prahna binnen, al snel lichamelijk in een toestand komt waardoor een harmonisch optreden van deze kracht in het lichaam in feite wordt verhinderd.

Wanneer u de ademtechnieken die worden geleerd en werden geleerd goed nagaat zal u iddelijk worden, dat vele punten daarbij in feite op het voorkomen van overoxygenatie e.d. zijn gebaseerd.

Alleen ligt bij de modernere technieken de nadruk meer op deze feiten en gegevens. Maar ook leraren die dit alles weten en kennen zullen, vooral in het westen, geneigd zijn, de nadruk te leggen op prahna omdat zij hierdoor hun leerlingen eerder tot volhouden kunnen bewegen.

Voldoende?

x Een ruimtevaarder kan nu wel zijn mengsel inademen, maar hoe staat het met de prahna daar?

- De prahna van de aarde wordt voor hem grotendeels vervangen door de inwerking van stralingen uit de ruimte op zijn ademlucht en lichaam. U weet, dat de aardatmosfeer de stralingen afdempt zodat bepaalde stralingen geheel niet, andere slechts zeer ten dele het aardoppervlak bereiken.

In de ruimte is de dempingsfactor ondanks alle voorzorgen veel minder. Het gevolg is, dat de materie en ook gasmoleculen een bepaalde inwerking zodanig intens ondergaan dat er iets ontstaat wat deels vergelijkbaar is met het prahna op aarde en daarvoor als vervanging kan gebruikt worden.

Binnen een ruimtestelsel is een dergelijke vervanging naar ik meen bijna onbeperkt mogelijk. Bij een interstellaire vaart echter zal men wel bepaalde stralingen moeten gaan opwekken in eigen voertuig om te voorkomen dat te veel zenuwuitputting gaat ontstaan.

x Als je diep ademt en daarvan duizelig wordt, heeft dat dan te maken met te veel zuurstof?

- Andere oorzaken zijn denkbaar maar zuurstof teveel is inderdaad zeer vaak de oorzaak. Wanneer je longen hebt die meer dan normaal zuurstof plegen over te dragen aan het bloed kan men steeds op de grens van een kleine zuurstofroes leven. Haalt men dan te diep adem, dan komt men even over de grens en zal men zich vaak even duizelig gevoelen. Blijft men te diep ademen dan ontstaat een soort euforie.

Heeft men last van dit duizelig worden na een te diepe ademhaling dan lijkt het mij beter, langzamer en beheerst adem te halen met grotere pauzes tussen elke ademhaling in. Men krijgt dan voldoende prahna zonder over de schreef te komen.

Er zijn nu eenmaal mensen die bij diep ademen onmiddellijk een versnelling van de hartfunctie te zien geven. Hierdoor kan dan de bloeddruk oplopen. Zet men dan toch door, dan kan bewusteloosheid het gevolg zijn. Dus wanneer u weet, dat u voor zo iets vatbaar bent, altijd voorzichtig zijn en uw normale ademhaling bewust regelen en vertragen wanneer een dergelijke aanval op komt.

Realiseer u verder, dat het inademen van een te hoog percentage zuurstof interne verbranding doet toenemen. U temperatuur loopt op, maar mogelijk worden ook meer cellen dan normaal afgebroken en moeten door nieuwe vervangen worden. Dit kan tot organische malfunctie voeren.

Verschijselen die wijzen op een sterk oplopen bloeddruk zijn: duizelingen. Een "band" rond het hoofd voelen. Snel oplopende gelaatskleur. Hartkloppingen. Komt dit regelmatig voor dan dient u onmiddellijk een bevoegde geneesheer te consulteren.

Bemerkt men dan men versneld en rukkend gaat ademen en komt eventueel hierbij een gevoel van misselijkheid op, dan is het juist om in ieder geval de ademhaling bewust zoveel mogelijk te beheersen en te vertragen.

Bij Hyperventilatie is er sprake van een onvoldoende afvoer van CO₂ uit de weefsels. Door het gehalte daarvan in de ingeademde lucht op te voeren herstelt men de balans en kan het lichaam weer op zijn eigen wijze afscheiden zonder verstoringen van het evenwicht.

x Bestaat er een geestelijke ademhaling?

- Ja, die bestaat inderdaad, maar is niet te vergelijken met de stoffelijke ademhaling omdat deze laatste middels organen plaatsvindt terwijl het proces dat je geestelijke ademhaling zou kunnen noemen een krachtsuitwisseling is die door het geheel van je wezen gelijktijdig plaats pleegt te vinden.

Vooraf op lagere niveaus is er wel een kern van het wezen die daaraan niet of slechts zeer onvolledig deel heeft. Maar je geeft dus steeds

een deel van je energie aan de buitenwereld af en neemt gelijktijdig weer energie op. Opvallend hierbij is dat bij een gericht uitzenden van je energie deze ademhaling opeens alleen nog uit een opnemen van energie bestaat.

Kennelijk is het zo dat een bepaald deel van onze energie steeds weer uit ons wezen moet worden gestoten en vervangen worden door energie van buitenaf om ons zijn in onze sfeer en de bewustzijnsprocessen daar in stand te houden. De wijze waarop dit gebeurt zal echter verder voor een zeer groot deel door de entiteit zelf kunnen worden bepaald.

Voldoende?

x Is het mogelijk dat door te snelle ademhaling een teveel aan CO₂ in het lichaam ontstaat?

- Bij een zeer oppervlakkige en snelle ademhaling is dit inderdaad soms mogelijk. Het lichaamsproces dat zich aanpast bij het ademritme produceert dan wel afvalstoffen in overeenstemming met het ritme, maar door de oppervlakkigheid van de ademhaling kan het lichaam niet voldoende zuurstof opnemen en voldoende afvalgas afgeven.

De zo optredende zelfvergiftiging van het lichaam kan echter door toevoer van extra zuurstof- middels een maskertje b.v. - snel bestreden worden. Er is dus hier geen sprake van een verschijnsel dat voorkomt bij hyperventilatie, maar wel bij asthma, vooral wanneer daaraan een psychische oorzaak ten grond ligt.

Voldoende? Dan kunnen wij een tweede onderwerp aansnijden.

(vragen saangetrokken,
hier en daar bekort)

x h e t r e c e n t e w e s s a c f e e s t
= = = = =

Dit feest werd inderdaad recentelijk gehouden. Ik beschik niet over duidingsgegevens op het ogenblik en dezen kunt u dan ook niet van mij verwachten.

Er was weer een zeer grote energie te zien, waarbij vooral de ongewoon brede en felle witte straal opviel. Er waren wel gele nevenaspecten in de hoofdbundel, maar toch minder dan b.v. het vorige jaar het geval was.

In de z.g. nevenstralen was vooral het overheersen van violet en blauw opvallend. Beide kleuren waren gelijk sterk, beiden echter toonden zij geen rechtlijnige weg, maar eerder een soort spiraal; Er waren meer windingen in de kurketrekker van het violet dan in die van het blauw.

Minder sterk maar ook nogal opvallend was een straal die gifgroen was. Iets wat mogelijk wijst op godsdienststrijd of iets dergelijks. Maar alles te samen genomen meen ik te mogen zeggen:

Deze Wessac toont aan dat het zowel met het denken als met het mystieke belevn van de meeste mensen wel eens mis zou kunnen gaan. Ik meen dat de meesten niet in staat zijn te begrijpen dat zij met het vorderen van hun denken of belevn steeds weer terugkeren op een punt waar zij volgens eigen denken kort geleden ook reeds stonden.

De kans is groot dan velen niet beseffen, dat zij wel enige vordering hebben gemaakt en daardoor wanhopig worden en zich proberen te isoleren, waardoor zij in een soort waanwereld gaan dolen.

Ook bij de wetenschap zouden wij dergelijke aspecten kunnen verwachten. Wanneer je een probleem met alle geweld op moet lossen en steeds weer ontdekt dat je na alle zoeken bij ongeveer dezelfde gegevens terecht komt is het gezakkelijk te begrijpen dat iemand meent op de verkeerde weg te zijn.

Begrijpt men echter dat de lichte wijziging tussen berekende gegevens en begin punt in zich een aanduiding vormt voor een proces van verandering dat zich gelijksoortig voort gaat zetten, dan kom je toch aan je doel.

Ik vrees dat dit effect op de gehele wereld voor zeer veel mensen frustrerend zal zijn en eveneens tot waanbeelden en wanhoopdadigheden kan voeren:

De mensen denken gemeenlijk nogal eenzijdig en zijn steeds weer tot een onredelijk grote rechtlijnigheid vooral van denken geneigd. Rekening houdende met de grote felheid van het witte licht krijg ik de indruk dat er heel wat dingen naar buiten komen waarover de betrokkenen liever niet hadden gesproken.

Er kunnen nogal wat schandalen ontstaan als gevolg van hier en vele tendele onjuiste aantijgingen worden gedaan. Maar waar dit precies zal gebeuren en hoe kan ik u ook niet zeggen.

Het gele licht was iets zwakker dan normaal vertegenwoordigd. Wat volgens mij betekent dat het met de gezondheid van velen iets minder goed zal gaan terwijl wij ook minder gezond overleg zullen zien dan normaal en noodzakelijk is. Eigen stemmingen hebben hier vaak een negatieve invloed.

Gezien de breedte van het witte licht meen ik, dat ook de komende tijd een steeds sterker wordende neiging tot konfrontatie met anderen kenbaar wordt en wel op bijna elk niveau van de menselijke samenleving.

Het feit, dat ik in verhouding weinig rood heb gezien en wel veel violet geeft het gevoel, dat veel dadendrang zal verzinken in een soort mystieke beschouwing zonder directe gevolgen.

Er is niet alleen sprake van emoties zondermeer, maar gezien de combinatie blauw-violet in verband met dit rood heb ik het gevoel dat er heel wat denkbeelden zullen gaan circuleren die weinig of niets met de feiten te maken hebben en doe toch de sterkste drijfveren voor het merendeel van de mensen zullen vormen.

Iets wat gevaarlijk en jammerlijk kan zijn omdat de mensen niet geheel zullen kunnen beseffen waaraan zijn in feite bezig zijn en zo met de beste bedoelingen heel wat schade aan kunnen richten.

Kijk ik naar het gezelschap dat aanwezig was, zo loog ook dit er niet bepaald om. Er waren heel wat van de hoogste en hogere autoriteiten uit de sferen aanwezig.

En ongeacht de misvattingen die menselijk hieromtrent bestaan waren er ook nogal wat mensen van de aarde aanwezig in de geest. Niet alleen bewusten of ingewijden, maar zuivere leken. Mogelijk herinneren de meesten zich van het gebeuren zover zij dit bijwoonden weinig of niets meer, maar in het deel van de opstelling dat ik persoonlijk de toeschouwers-tribune pleeg te noemen was het ongewoon druk.

Overigens is het aardig te bemerken dat bijna een ieder, ook zij die menen daar bij te behoren en er heel wat van te weten, doen alsof het feest zelf gehouden wordt op de eerste nacht van de volle maan in mei.

In feite wordt het feest begonnen op het ogenblik dat de maan boven de horizon komt in de nacht volgende op de dag na volle maan. Vanaf dit ogenblik tot rond 24 uur later wordt de plechtigheid gevierd. Er zit ook nog heel wat meer aan vast dan alleen de uitstorting van de kracht.

Deze laatste komt betrekkelijk snel op gang en bereikt haar hoogste punt gemeenlijk rond 3 uren na het begin van de plechtigheden. Het optreden van geestelijke en andere invloeden blijft echter voortgaan en eerst na rond 24 uren kan men dus zeggen, dat alles wat zich nu nog toont van geen betekenis is.

Wat betreft de interpretatie: De waarnemingen die ik u beschreef zijn gedaan vanuit het standpunt van iemand die behoort tot het vierkant.

Dat is dus een bepaalde rang aanduiding of plaatsaanduiding.

Degenen die als waarnemers optreden vindt men echter op elk niveau. Je vindt hen naast het altaar, in de groep recht daarvoor, in het vierkant, in de maan, op de vleugels, de toeschouwertribune. Hierdoor verkrijgen deze zeer bewuste toeschouwers natuurlijk een 'complexer en omvattender beeld dan ik vanaf mijn eigen plaats kon waarnemen.

Wat de interpretatie betreft speelt hierbij het gevoel dat waarnemers krijgen wanneer zij zich op één van de kleuren koncentreren een grote rol. Bij het duiden speelt dus de gevoeligheid van de waarnemers een grote en soms zelfs beslissende rol.

Hun interpretaties worden vaak bovendien nog getoetst aan de indrukken van bepaalde ingewijden in de stof, die op aarde leven en in de stof aanwezig waren.

Door zo te werken krijgt men een dermate omvattend beeld van de invloed die naar de aarde werd afgestraald dat ook een redelijk beeld gevormd kan worden van de ontwikkeling, zoals men die in de toekomst zou kunnen verwachten en een duidelijk beeld van de toestand van het ogenblik.

Door het steeds weer vergelijken van indrukken en waarnemingen kan men dan uiteindelijk in de broederschap komen tot een soort strijdplan, een strategie waarbij men van alle gegeven invloeden en mogelijkheden een gezien de heersende omstandigheden een zo juist en goed mogelijk gebruik probeert te maken.

Dat het tijdens dit proces niet alleen gaat om zaken die gemakkelijk in woorden na te vertellen zijn zult u wel begrijpen. Er zijn nu eenmaal heel wat geestelijke zaken die je in woorden niet eens weer kunt geven.

Zegt men uiteindelijk, dat men het een of ander op één bepaalde wijze zal trachten te beïnvloeden - zoals dit in de taal van de grote raad nogal eens wordt geformuleerd, - dan heeft men het over zeer veel verschillende activiteiten, stralingen, kontakten en krachten die in hun geheel te summier, ja, bijna onwaar, worden weergegeven met dit "wij zullen trachten invloed uit te oefenen."

Gaat het daarbij om gebeurtenissen die men op aarde verwacht of werkingen b.v. van de aardkorst die men meent te kunnen veronderstellen dan is dit zeker niet alleen een gevolg van de waargenomen uitstralingen. Men gaat dan uit van gegevens die reeds bekend waren. Men tracht dezen vervolgens te vergelijken in hun mogelijkheden en gevolgen met de stralingen die gekonstateerd zijn.

Men kiest dan in het programma voor de mogelijkheid die het dichtste ligt bij de uitstralingen die men heeft waargenomen. Maar men werkt een dergelijk gegeven nimmer als zekerheid, maar alleen als hoge waarschijnlijkheid in zijn plannen in.

U ziet dat er heel wat aan vast zit. Je kunt volgens mij een dergelijk Wessacfeest dan ook niet alleen maar beschouwen als een uitstorting van kracht zonder meer - al weet ik, dat er heel wat mensen zijn die juist dit doen.

Het is een veel complexere zaak. Ik heb het gevoel, dat er op dit feest in feite sprake is van een communicatie met een zeer hoge sfeer waarvan wij wel de uitingen zien, maar het wezen en de werkelijke wil niet eens geheel kunnen omvatten.

Misschien dat enkelen van de hoogste aanwezigen, celebranten en degenen die werken aan het altaar dit wel beseffen of weten, maar aan de meesten van ons ontgaat dit.

Waarom ik zo denk? Al die krachten moeten een bron hebben. Je kunt nu wel stellen dat een deel komt uit geestelijke sferen en een ander deel uit de kosmos.

Dat is alles wel waar. Maar hoe komen die krachten hier terecht? Hoe is dit mogelijk wanneer er niet ergens een sfeer of wereld is waarin men die allen als een soort geheel kan ervaren, kan omvatten en kan uitstralen?

Ik neem aan, dat dit een wereld zal zijn die achter het voor ons verblindende licht is gelegen. Maar ja, of dit waar is weet ik niet eens. Wel weet ik dat de traditie van het wessacfeest al zeer oud is, dat al hetgeen daarin gebeurt samenhangt met allerlei kosmische cycli die niet meer redelijk te benaderen zijn.

Het gaat hier niet alleen om het optreden van leraren en meesters maar hangt zelfs samen met veranderingen in de denksfeer, mutaties van stoffelijke vormen, totale veranderingen misschien in de benadering van de aarde en de mens, mogelijk van een andere relatie tussen de aarde en alle leven daarop.

Nogmaals: het zijn zo veel omvattende zaken dat je het niet kunt zien als alleen maar een manifestatie zonder meer of als alleen maar het neerdalen op wereld en mensheid van een goddelijke kracht. Er is veel meer dan dit.

Elke maal wanneer je dit gebeuren hebt meegemaakt kom je er lichtelijk verbluft en geschokt vandaan. Je hebt het gevoel dat je ziel even ergens in een onbekend lichtend gat is gevlogen en dat je, terugkerende daaruit, alles hebt vergeten wat je toch zou moeten weten.

Er is sprake van een lichte vermoeidheid en ook een lichte euforie. Je voelt je wel erg happy op zo een ogenblik. Daarnaast is er ook steeds weer een groeiende verwondering. Het is in en vanuit die verwondering dat je uiteindelijk registreert wat je waarneemt. Tenminste, zo gaat het mij en ook van vele anderen, ook toeschouwers en nieuwelingen hoor ik, dat dit voor hen iets dergelijks betekent, dat er overeenkomsten zijn in deze beleving.

Om meer te zeggen over de wessac is moeilijk. De mensen willen dit altijd weer zien als een voornamelijk materieel gebeuren waarbij a.h.w. goden weer tijdelijk op aarde wandelen.

In feite is het een vreemde mengeling. Wat zich daar afspeelt ligt in feite buiten de werelden van de geest, maar ook buiten de werelden van de stof.

Wat wij zien is maar een heel klein stukje van de werkelijkheid en ook dit kunnen wij slechts bereiken door dit magisch afbuigen van een deel van de kracht die er altijd is.

Wat je er mee te maken hebt is ook niet zo gemakkelijk te omschrijven. Wanneer de plechtigheid begint en in feite reeds kort voor dien, krijg je het gevoel dat je je wezen uitleent aan degenen die bij het altaar aanwezig zijn en o.m. met bepaalde aanroepingen - vergelijkend, maar anders weet u helemaal niet meer waarover ik het heb - de kracht vormen waardoor het mogelijk wordt dat het licht zich manifesteert.

Overigens wil ik hierbij opmerken, dat licht en kracht zich waarschijnlijk veel trager manifesteren dan wij in het vierkant ervaren. Vergeet niet dat allen van ons die er bij betrokken zijn, geheel opgaan in het oproepen van de kracht.

Wij zijn eigenlijk niet eens geheel aanwezig. Je zou kunnen zeggen dat wij feitelijk in een soort halftrance verkeren. Eerst wanneer de kracht eenmaal actief is geworden spoelt daaruit iets a.h.w. tot ons terug, voegt zich bij het eigenaardige en onbestemde innerlijk beleven dat je hebt.

Eerst daarna wordt je je bewust van hetgeen je toch reeds van alle verschijnselen geregistreerd hebt. Ikzelf vergelijk dit met het gevoel of iemand ergens heel langzaam en voorzichtig een diafragma opent en dan een brandpunt schept, zodat alle licht dat aanwezig is daardoor nu opeens kenbaar en op een bepaalde plaats wordt geprojecteerd.

Al datgene wat wij als nevenkleuren zien en vanuit ons gezien als van boven af komt lijkt mij niet werkelijk, maar eerder een weerkaatsing van een werkelijkheid te zien, waarvan de aard en de omvang mede door het altaar en de daar aanwezige kracht bepaald wordt.

Ja, u hoort het goed, Ik veronderstel veel en ben in dit opzicht maar van weinig werkelijk zeker. Wanneer u ooit zelf een wessaofeest hebt meegemaakt en u wat meer bewust bent geweest van de invloeden die meer daar spelen dan alleen van het kosmische vuurwerk dat zich daar ook wel toont, dan zult u begrijpen waarom ik op dit punt in moeilijkheden kom.

Er zijn dinren die onomschrijfbaar zijn, zeker in mensenwoorden, maar vaak ook in het kader van geestelijke begrippen. Ik geloof dat er in onszelf een vaagheid is die wel antwoordt op die manifestatie, die openbaring, maar waardoor het ons toch onmogelijk wordt te zeggen wat en hoe.

Het is een soort aarzeling, een combineren van een geestelijke blos en geestelijk kippevel zonder dat je weet, waardoor die veroorzaakt worden.

Daarom moet u mij ook niet kwalijk nemen, dat ik mijn beschrijving van dit laatste wessacfeest hier beeindig. Ik kan u natuurlijk heel wat mooie verhalen gaan vertellen, maar heeft dit zin?

De duidingen worden door deskundigen die meer zijn, kunnen en weten dan ik gemaakt en berekend. Ik meen dat het niet redelijk is de enkele gegevens die nu reeds bekend zijn weer te geven in woorden - vooral ook omdat zij later in samenhang met andere factoren nogelijk toch weer geheel anders geïd zullen worden.

Er zijn bovendien nog gegevens, die men nog niet geheel besproken en on hun zin en betekenis nader beschouwd heeft. Trouwens, wanneer alles zo ongeveer in kannen en kruiken is zult u wel weer een soort prognose krijgen die op de gegevens van dit wessaofeest gebaseerd is.

Vergeef mij dus maar dat ik niet in staat ben hiervan iets duidelijk en met enige zekerheid als achtergrond kan weer geven. Degenen die het feest eens bewust hebben meegemaakt zullen weten waarom.

Degenen die het nooit hebben meegemaakt zal ik het geheel niet duidelijk kunnen maken ondanks alle pogen. Er zijn nu eenmaal dingen die je eerst zelf moet hebben ondergaan om te beseffen wat zij betekenen. En het wessaofeest is daar zeker een van.

Hebt u kommentaar?

x Alice Bayly stelt dat er ook een dergelijke bijeenkomst op de eerste maan in juni is.

- di is niet juist. Het werkelijke wessaofeest vindt op aarde plaats in mei. De door haar genoemde bijeenkomst heeft weer met geheel andere zaken te maken.

Hier spelen geen algehele krachten een rol, zoals op de wessac, maar er is sprake van het scheppen van een harmonie tussen een enkele, overigens zeer hoge, sfeer en een aantal mensen op aarde.

Dat is heel iets anders dan de manifestatie van een kosmische werkelijkheid, hoe beperkt deze dan ook moge zijn in bepaalde opzichten, zoals wij elk wessaofeest weer zien. Daarom meen ik dat mij tussen deze "feesten" een heel duidelijk onderscheid dient te maken.

Wat naar ik hoop u voldoende is.

x Windt u het goed dat na de pauze enkele vragen schriftelijk gesteld worden?

- Ik meende dat het de volgende week vragenavond zou zijn. Mogelijk vergis ik mij. Maar wanneer het vragen zijn die nog betrekking hebben op de onderwerpen die nu behandeld zijn zo wil ik wel een lijntje openhouden naar de volgende spreker.

Het is nu in de eerste plaats onze taak onderwerpen of onderwerpjes te behandelen.

Als zodanig zou ik het op prijs stellen wanneer U deze programmering zoveel mogelijk wilt aanhouden. Vergeef mij deze schijnbaar starre opvatting. Maar zoals men zegt: voor alles is een tijd en een plaats, . Ik ben van mening dat wanneer met wederkerige goedkeuring een bepaalde programmering eenmaal is vastgesteld - waarin een gehele avond waarop vragen gesteld kunnen worden is opgenomen die al na zeer korte tijd volgen zal - het niet veel zin heeft af te wijken omdat enkelen schriftelijke vragen zonder meer wensen te stellen.

Kollega's van mij denken hier mogelijk anders over, maar wat mij betreft lijkt het mij werkelijk beter dat dan maar de volgende week te doen.

Met mijn excuses voor die weigerachtige antwoord - dat ik desalniettemin juist acht - wil ik nu dit eerst deel beëindigen, u hartelijk dankende voor uw aandacht en mij nogmaals verontschuldigende voor de vaagheid die ik in het tweede onderwerp niet wist te vermijden.

Hopelijk hebt u er begrip voor dat ik niets als zekerheid wilde voorstellen wat ik niet tenminste zelf geheel als zodanig ervaar.

Goeden avond.

-0-0-0-0-0-0-0-

Goeden avond vrienden.

Dit is het tweede deel van de avond en wanneer u nog een onderwerp voor mij hebt hoor ik dat wel.

Kultuur, leven gewoonten in het rijk van Minos van Knossos.

Een hele mond vol. Maar ik doe mijn best. De dames in het rijk van Minos droegen mini, maar die zat dan wel van boven. In ieder geval kunnen wij zeggen, dat die beschaving betrekkelijk hoog stond.

Men had allerhande dingen uit het verleden overgenomen. Wij weten b.v. dat in de Minoische periode wijze, rechtvaardige maar in uw ogen waarschijnlijk wel wat harde wetten bestonden.

Maar wij weten ook, dat de mensen in die tijd een soort van centrale verwarming reeds kenden naast de verwarming met kolenbekkens. Maar men kende in ieder geval de mogelijkheid warmte te scheppen door vuren te stoken onder een deel van een woning, een bad.

Ook kende men stromen water, algemene waterplaatsen voor het volk maar privevoorziening per kamer voor de rijken en machtigen. Het water kwam binnen middels aardewerk buizen met metalen mond en stop maar werd buiten de huizen in open kanalen aangevoerd.

De bouwkunst staat op een redelijk hoog peil en heeft verschillende typische aspecten. Ik doel niet alleen op het horen of maan motief dat wij steeds daarbij weer tegen komen, maar ook de met pilaren uitgevoerde soms monolithisch aandoende bouwwijze die enige overeenkomst toont met een stijl die wij veel later bij de azteken aantreffen.

Trouwens, veel vroeger dan in zuid amerika zien wij een dergelijke stijl met lintelportalen en wiggeportalen ook in voor Indie.

Ornamenten, persoonlijke zowel als andere, worden zeker in Minos tijd overal gebruikt. In vele woningen - en niet alleen in de paleizen treffen wij als versiering een soort muurschilderingen aan. Ook aan de buitenzijde treffen wij dergelijke siermotieven soms aan.

Men heeft reeds mozaïken - die wel wat ruwer zijn dan b.v. in Rome, maar die toch volgens mij redelijk maken dat wij met een redelijk hoog ontwikkelde cultuur te maken hebben.

Koncerten worden gegeven, zij het dat men nogal simpele instrumenten

gebruikte zoals een soort harp, een fluit, rietfluit en een soort kleine doedelzak - welke laatste overigens niet vaak voorkomt en mogelijk een import is van het vaste land. Slagtuig en rinkelbom worden vooral onder het volk gebruikt.

Liederen worden veel gezongen. toneel of revue kan men de vertoningen noemen die vooral te maken hebben met de godenwereld. Er is verder een grote belangstelling voor lichaamscultuur. Lenigheid, acrobatie zijn algemeen verbreid en vaak op zeer hoog peil van kunnen, sierlijkheid en originaliteit.

Stierdansen e.d. spelen overigens ook bij de religieuze plechtigheden een rol, waarbij ook de zee vaak een hoofdrol is toegedacht. Dit zijn de feiten. Want Minos is tot een legende geworden.

U kent het verhaal van het labyrint, ariadne en dergelijke. Nu heeft Minos, de werkelijke koning inderdaad een soort labyrint doen bouwen waarin delen van oude paleizen en kleine tempels die reeds bestonden op een zodanige wijze werden opgenomen dat het voor iemand die er voor het eerst kwam inderdaad een labyrint, een dooltuin, werd. Bepaalde geheimen van religieuze aard en bepaalde schatten werden bewaakt door soldaten in een soort gladiatorenuitrusting met een helm waarop een liggende maan - ook wel de horens van de stier genoemd - waren aangebracht. Mogelijk verklaart dit de legende van het gevaarlijke monsters in de doodhof.

Dat zeven jonge maagden en zeven jonge mannen elk jaar aan de vraagzucht van Minos werden geofferd is en blijft alleen legende. Wel werd elk jaar een aantal jonge mensen elk jaar gedurende een aantal maanden in dit labyrint van de wereld afgezonderd. Zij kregen daar een opleiding in religieuze zaken en daarnaast een harde lichamelijke training.

Zij werden in priesterlijke kunststen ingewijd. Het ziet er naar uit dat deze legende te danken is aan de wijze waarop men elk jaar weer jonge mensen ronselde of aanwies om een voortdurende verandering mogelijk te maken in het priesterambt en gelijktijdig steeds weer nieuwe elementen toe te voegen aan zowel de priesterlijke als krijgsvandige ontwikkelingen.

De geneeskunde staat voor die tijd op een redelijk hoge trap en is in vele opzichten gelijk aan of meerwaardig aan de egyptische geneeskunde zoals wij die in egypte tijdens de grote dynastien aantreffen.

Het pantheon heeft nogal wat bewoners. Men kent heel wat goden van verschillende rang en kracht, maar zij zijn allen onderdanig aan een niet genoemde hogere godheid, die later door de grieken wel als noodlot zal worden omschreven.

De goden zijn in feite steeds weer idealisaties, niet alleen van de krachten van de natuur, maar ook van levende wezens en mensen. In de minoische godenwereld vallen steeds weer parallellen op tussen vorsten die zijn heen gegaan en bepaalde goden.

Het geheel denken van deze mensen is vreemd genoeg voor eiland bewoners vooral op de aarde gericht. Men voelt zich daarmee sterk verbonden, zo goed als natuurlijk met de zee. Maar men vereert de aarde en luistert eerder naar de zee.

Dat de aarde zo belangrijk is wordt minder verwonderlijk wanneer wij ons realiseren dat er een nogal actieve vulkanische zone ligt in de middellandse zee.

De oorsprong van deze cultuur is moeilijk na te gaan. Men kan stellen dat zij griekse invloeden heeft ondergaan, maar aan de andere kant bestond zij reeds voor de grieken ook naar enige saamhangende beschaving hadden opgebouwd.

Men kan stellen, dat men egyptische invloeden heeft ondergaan. Maar hoe komt het dan dat aardewerk van behoorlijk hoge perfectie reeds in egypte wordt ingevoerd in de tijd van de twee rijken?

Het lijkt redelijk aan te nemen, dat wij hier mede te maken hebben met restanten van een vroegere beschaving. Aanwijzingen en bewijzen zijn echter moeilijk te vinden.

Er zijn mensen die beweren dat hier eens een vooruitgeschoven nederzetting van atlanten is gevestigd. Iets is voor die redenering wel te zeggen, vooral wanneer wij beseffen dat kort voor de minoische kultuur opduikt er in Iberie een atlantische handels en havenstad gelegen heeft nabij Cadix.

Een argument voor de "vreemde kultuur" zou gelegen kunnen zijn in o.m. de bouwwerken, die toch wel geheel andere normen, indelingen en zelfs konstruictiemethoden te zien geven dan andere opgravingen uit dezelfde tijd in omringende gebieden.

Later zullen wij wel vergelijkbare technieken aantreffen op bepaalde griekse eilanden. Hier bouwt men tempels en heeft kennelijk het een en ander over genomen. Op het vasteland vallen dergelijke verschijnselen veel minder op en zijn daar mogelijk ook nooit zo intens gebruikt.

Overigens ga ik uit van het standpunt, dat legenden ergens in het verleden een raakpunt met de feiten hebben. Denk nu eens aan de bouwmeester met zijn zoon Daedalus die, gevangen in het door hem gebouwde labyrint, vleugels maakt om zo te ontsnappen.

Dat dit vleugels zijn als die van een vogel kan voortkomen uit de magie van die tijd, waarin de vogels vaak als boden van goden werden gezien en het vliegen dan ook een magische betekenis had.

Wanneer iemand aan een zware bewaking weet te ontkomen en zonder een spoor achter te laten verdwijnt dan is het ook in het belang van de autoriteiten om uit te roepen, dat de man in kwestie een magier was. Dat is een verklaring voor deze legende.

Maar er moet dan iets zijn waardoor het denkbeeld van zo vliegen bij de mensen bestond en mogelijk zelfs vaag bekend was. Met enige fantasie zou men kunnen beweren, dat dit denkbeeld stamt uit de korte periode waarin atlantiërs een beperkt soort luchtvaart hebben geprobeerd.

Alles te samen nemende stel ik: de kultuur in de tijd van Minos stond op hoog peil. Er was sprake van muziek, dichtkunst, beeldende kunst, een zeer behoorlijke architectuur en bouwkunst. Opgemerkt zij dat zeker de laatste, maar mogelijk ook de andere kulturele verworvenheden door de priesters gedomineerd werden.

De geneeskunde had een voor die dagen zeer behoorlijk peil. Men had strategisch, wat handel betreft veel bereikt. Rekenen en schrijven bestonden hier als priesterlijke kundigheden.

Wat er op wijst dat wij, gezien de tijd, van een zeer hoog kultureel peil op kreta mogen spreken. Verder zijn er tekenen dan men hier betrekkelijk goed leefde, ook de armeren. Van hongersnood bij een bepaalde stand is geen sprake geweest. Wel registreert in hof in sommige perioden voedseluitdelingen, maar die betreffen dan aowel gewone burgers, vissers e.d. als edelen.

Kennelijk was dan sprake van noodtoestanden, waarbij de vorstelijke voorraden werden eengesproken. Er is echter geen enkele aanduiding dat dit regelmatig plaats vindt, zoals in Rome, waar patriciers hun cliënten dagelijks van enig voedsel plachten te voorzien.

Ik meen verder gezien de handel die kennelijk gedreven is, aan te mogen nemen, dat er een scheepvaart bestond die een redelijk hoog peil bezat. Hoe kun je anders heen en terug naar egypte komen, italie bezoeken en regelmatig handel drijven ook met griekenland.

Opmerkelijk is dat de kunsten niet alleen bepaald blijven tot het hof en de woningen van de voornamen. Er zijn zeer weinig overblijfselen vande woningen van de eenvoudigen uit die dagen, maar stenen die

werden gevonden als deel van andere bouwwerken tonen nog sporen van sierschildering en reliëfbewerking.

Ofschoon wij moeten uitgaan van een dorpsamenleving met alle aspecten daarvan pleiten deze schamele resten toch voor de mogelijkheid van een meer algemeen verbreid cultuurpatroon.

Wat de priesters betreft: dezen doen soms dienst als klerken, maar treden ook op als verhalenvertellers, acteurs en barden. Vreemd genoeg staan de geneesheren wel in verbinding met de tempels en het hof maar schijnen zij een afzonderlijke status genoten te hebben, mogelijk als tovenaars.

In deze tijd komen op Kreta wel slaven voor, maar dit zijn voornamelijk krijgsgevangenen. Zij hebben weliswaar een dienende functie en behoren tot een bepaald gezin of een bepaalde bemanning, maar genieten verder een grote vrijheid, zijn niet geketend. Zij zijn in feite niet aan een mens, een meester, maar aan een taak gebonden. Maar wanneer zij die taak dan niet naar behoren volvoeren worden zij, ook wel bij offerplechtigheden, eenvoudig de wereld uitgeholpen.

Ik meen echter dat dit laatste niet behoeft te wijzen op een laag cultuurpeil. toen offerde de priesters soms veroordeelden aan de goden, in uw dagen rijdt men onschuldige medemenssen per ongeluk met de wagen dood. Zo groot lijkt mij het verschil niet.

Nogmaals: ik meen dat er een behoorlijk hoog cultureel peil en een redelijke welvaart bestonden in de minoische periode. Minos zelf was ongeacht hetgeen over hem wordt verteld een wijsgeer en filosoof die bovendien nog een groot wetgever is geweest.

Ik meen dat hij de beschaving van zijn eiland tijdens zijn leven een dergelijke stimulans heeft bezorgd dat zij zowel naar het zuiden als naar het noorden haar invloed steeds sterker kon uitstralen en zo van grote betekenis is geweest voor de vorming van culturen die in de minoische periode zich in feite eerst aan het vormen waren.

Is dit voldoende? Want veel weet ik er ook niet over, maar wanneer u vragen wilt stellen bent u welkom.

Hoe is het rijk aan zijn einde gekomen?

Men zegt dat Minos een wet uitvaardigde die bepaalde voorrechten aantastte van zijn hovelingen. Hij zou daarop zijn omgebracht door een huurling en enkele edelen die het paleis tijdelijk overnamen.

Er brak een opstand uit, een bloedige strijd tussen verschillende groepen, die eerst ten einde kwam toen door verschillende aardbevingen grote delen van het eiland geteisterd werden.

Het volk viel terug in meer eenvoudige leefwijzen en gewoonten, kon zich slechter tegen indringers verdedigen. Het paleis verviel - zover het nog stond - en werd meermalen geplunderd door schatzoekers die zo men beweert bestonden uit turkse zeelieden. Turks als moderne aanduiding van hun origine, die vermoedelijk bij de Dardanellen lag.

Dit alles vond plaats rond 60 jaren na het vermoorden van Minos. Het paleis bleef verlaten en stenen daarvan werden niet al te veel gebruikt omdat, zoals men meende, Minos dan zijn toorn op de dieven zou doen nederdalen en de aarde zou beven.

En dat is eerlijk alles wat ik hiervan weet. Zoals ik al zei weet ik van deze periode die die cultuur niet al te veel. Maar mogelijk wist u er nog minder van en heb ik u zo toch nog iets nieuws kunnen vertellen. Je kunt nooit weten.

Wat steekt er achter die dage van de stier?

De stier speelt in heel veel godsdiensten en filosofien een rol. Het is dus niet alleen het cretenzische spel met de stier, wat u in een wat vergelijkbare vorm nog terug kunt vinden in zuid franrijk, b.v. in Perpignan.

De stierenspielen hier liggen dichterbij de oudheid dan b.v. in Spanje, waar men de stier dood. Dit was in de oudheid niet het geval: het was zuiver een gevaarlijk behendigheidsspel.

Vandaar dat ik het plukken van een rozet tussen de horens, zoals dit in zuidfrankrijk gebeurt veel dichterbij de oude religieuze sport van het eiland zie staan.

Maar in egypte vinden wij de stier erug als heilig wezen, de apis-verering. Hij is hier in feite een vruchtbaarheidsbrenger zoals ook in Babylon het geval was - zij het dat het daar voor de stier minder aangenaam verliep.

Denk ook aan de worsteling met en overwinning van de stier, die een grote plaats inneemt in de verhalen van de Mitras verering. Hier zowel als elders staat de stier kennelijk voor vruchtbaarheid, de macht van het leven, een soort door de aarde bepaald noodlot dat een grote kracht en vruchtbaarheid vertegenwoordigt, maar gelijktijdig iets blijft waar je als mens toch boven moet staan. Vandaar de steeds weer voorkomende strijd met de stier.

Vandaar ook, dat de stier door Mitras wordt bedwongen, dat Apis wel wordt vereerd maar ook taken krijgt op gelegd zoals het afleggen van bepaalde banen en enkele malen per jaar ook het trekken van bepaalde lasten. Alleen door dit juist te doen kon het dier a.h.w. zijn heiligheid bewijzen en handhaven. Schoot het te kort, dan werd het leven eveneens zeer kort.

Volgens mij hangt alle stierverering dus samen met eerbetoon aan krachten van de aarde, van de vruchtbaarheid van de aarde ook. Indien u het niet al te gek vindt zou ik zelfs in overweging willen geven, dat de stier mogelijk de lagere zijde van de natuur, b.v. Isis, is.

Want tegenover de mildere zijde van de natuur, de godin, kun je altijd weer de brutere krachten van diezelfde natuur stellen. In oude tijden was die natuurlijk mannelijk. In deze dagen weet je het in feite niet meer zo.

Aanvaardt men deze duiding, dan krijgen ook die vele soorten van spelen waarbij de stier een hoofdrol speelt meer zin: wanneer je sterker en vlugger bent dan de stier - zoals de cretenzische stierenbuitelaars b.v. - toon je daarmee mede aan, dat de mens in feite meester is van de krachten van de natuur. Door hun bekwaamheden en training bewijzen de stierendansers dus in feite dat zij, als aankomende strijders of priesters en priesteressen, hoger staan dan de machten van de natuur.

Wij vinden trouwens aanduidingen voor een dergelijk denken ook in de Mitrasdienst, waar degenen die de elementen heeft overwonnen en tot de hoogste rang doordringt ook de "worsteling met de stier om de zon" dient te beleven. In Babylon wordt een in te wijden priester van een bepaalde rang in een ondiep graf gelegd en boven hen wordt de stier geofferd.

De stier speelt ook hier, zij het zeer onvrijwillig, de rol van een inwijder. Want wanneer eerst zijn zaad en daarna zijn bloed over de aankomende priester zijn uitgestort staat deze na het voltrekken van bepaalde andere rituelen uit zijn ondiepe graftop en wordt aangesproken met een titel die vrijvertaald zoiets betekent als heer over de krachten van de natuur.

Gezien dit alles lijkt mijn konklusie mij redelijk, ook al kan ik haar niet geheel bewijzen. Ik stel dan ook: bij vele volkeren is de stier de representant van de niet getemde natuur, die door de mens bedwongen wordt. Door op juiste wijze volgens eigen training en beslissing te bewegen bewijst de mens tegenover de stier dat hij, het noodlot erkennende

en aanvaardende er toch meester over blijft.

x Is dit ook de achtergrond van de stierengevechten in Spanje?

- Ik ben van mening, dat de stierengevechten zoals zij nu in Spanje nog bestaan in feite een degeneratie betekenen van oude en met geloof oorspronkelijk verbonden gebruiken.

Overigens wil ik hierbij meteen aanmerken, dat ik er geen bezwaar tegen heb dat de stier tijdens een gevecht wordt gedood, zoals hier gebeurt. Wel heb ik er bezwaar tegen, dat deze strijd niet eerlijk is:

De stier wordt soms licht verdoofd. De scherpe punten van de horens worden maar al te vaak bot gevijld.

Wat er op neerkomt dat alles wordt gedaan om de levens van de stierenvechters te beschermen ten koste van de mogelijkheden van de stier zich te verdedigen.

En zelfs dan wordt het dier door mannen op ewonden, uitgedaagd, tot het vermoeid is en verwond, bloed heeft verloren, voor aan het einde de dodendans komt met de matador, de toreador of de espada, kortom met de man die mogelijk zijn degen nog in de capa verborgen houdt, maar het uitgeputte dier met een enkele stoot dient te doden.

Al waardeert men de tier, diens moed en kracht nog wel degelijk, toch ontbreekt hier volgens mij de erkenning van het feit, dat de mens zelf en alleen het op dient te nemen tegen het dier, wanneer er sprake moet zijn van een juiste overwinning. Ik acht het dan ook een degeneratie van het achterliggend denken, zoals ik het ook deen degeneratie vindt van het oorspronkelijke denken en geloven wanneer de mensen ten koste van alles hun eigen bedrijf en exploitatie lonend maken, zelfs indien zij daardoor de natuur aantasten. Let wel: de natuur die toch noodzakelijk is om de mensheid het overleven en dus ook de mogelijkheid de schatten der natuur te exploiteren mogelijk te maken.

Het laatste is in feite een klein stukje reclame, maar dat mag in deze dagen wel naar ik meen. Overigens vind ik, dat u in een schitterende tijd leeft.... (gohh..)

U protesteert? maar het is toch eerlijk waar. Vroeger vochten de voornamen onder elkander. Zij waren dan wel gemeen, maar daar kwamen zij ook openlijk voor uit.

Nu echter bevechten zij elkaar voor de t.v. ten aanzien van het gehele volk, tonen zich verontwaardigd waar zij dit zeker niet zouden mogen zijn en doen zoetsappig of zij het met elkander eens zijn terwijl zij elkander de politieke dolk maar al te graag in de rug zouden steken.

Zij proberen elkaar op woorden te vangen terwijl zij elkanders daden blijken te tolereren. Wat in mijn ogen ook een degeneratieverschijnsel is.

Maar aan de andere kant is het toch wel leuk voor u om de gehele komedie desnoods in eigen huis te kunnen volgen. Vroeger moest je dagen reizen om een dergelijk schouwspel te kunnen zien opvoeren. Nu krijgt u alle leuzen zichtbaar en eventueel later nog gevolgd door schriftelijke begeleiding gratis aangeboden.

En hoeveel dingen gebeuren er eigenlijk niet, die ook hun positieve kanten hebben? Hoeveel mensen hier zuchten niet steeds meer over de HIM staking? Maar hoevelen van hen beseffen dat hiermede toch wel heel aardig wordt aangetoond op welke wijze de grotestedsbeschaving alleen maar kan bestaan wanneer alles klopt?

De waterleiding behoeft maar uit te vallen of het electrisch licht en je hebt de poppen aan het dansen. Zoals indertijd in New York. Daar was naar ik meen voor rond 26 uren de electriciteit uitgevallen. De mensen zaten in een lift of thuis en boem, opeens was alles anders en moeilijker. (Het zal je maar gebeuren) Het is gebeurd en heel wat mensen zaten 9 maanden later nog met het gevolg daarvan.

Waarmede ik overigens niet wil impliceren dat deze HIM staking een zelfde effect kan hebben. Want degenen die lange einden te voet hebben moeten gaan zullen eerder een negatief effect in voornoemde zin bereiken, daar uitputting ook soms zijn woordje mee kan spreken.

Maar eerlijk, ik vindt het toch wel een leuke tijd waarin U leeft: wanneer alles altijd hetzelfde blijft ben je natuurlijk wel erg geborgen in je sleurtje. Maar hoe lang geleden is er een tijd geweest waarin zoveel mensen zo goed konden leven, zelfs van het zoeken van spijkers op laag water? Is er ooit een tijd geweest waarin zoveel mensen het zo goed hadden en zo ontevreden waren omdat de buurman meer heeft?

Kunt u zich een tijd voorstellen, waarin meer mensen ingeblikt rondrazen wlangs des heren wegen? Denk er eens over na en u zult beseffen dat u in een interessante en in feite best leuke tijd leeft.

Ja, ik heb mijn tijd gehad. Die was niet zo interessant. Maar wanneer ik dan zie waarop u terugrijpt, tot de minoische beschaving toe - waarin u ook waarschijnlijk al snel stierlijk het land gehad zoudt hebben - zo wil ik u toe roepen, dat er in die dagen die u zo goed vindt ook geen tram reed.

Heel wat mensen zijn in uw dagen bezig met de problemen van deze tijd. Maar weet u hoe die problemen ontstaan? Men erkent, dat iets gedaan moet worden en begint er uitvoerig over te praten wat men dan wel zou kunnen doen. Daardoor doet men niets tot het te laat is en zo ontstaat weer een probleem.

U leeft ook in een rijke tijd: er zijn zelden meer commissies geweest om parlementen voor en in te lichten over zaken, waar zij toch niets aan doen. Kent u de overeenkomst tussen een politicus en een dief? Beiden houden zich voornamelijk bezig met alles wat haalbaar is.

Realiseer u eens, hoe leuk die tijd van u is, deze tijd waarin het leven schijnt te ontwaarden tot een soort kaartspelletje tussen mensen die de werkelijkheid zolang buiten de deur hebben gezet.

Maar u krijgt muziek aan huis bezorgd. U hebt meer te eten en meer variatiemogelijkheden in uw voeding dan sinds vele eeuwen voor de gewone mensen bestonden. U kunt in één dag verder reizen dan uw voorouders in maanden. U bezit meer rechten en zekerheden dan in voorgaande tijden zelfs maar denkbaar waren. En toch durft u te zuchten en te protesteren wanneer ik u zeg, dat u in een leuke tijd leeft?

Denk er eens over na, hoeveel je hebt. Jullie kunnen lekker kankeren. Maar wanneer je even beseft hoeveel je nog hebt, zit je er eigenlijk nog heel best voor. En beseft dan ook nog even, dat deze tijd uiteindelijk toch zal moeten uitlopen in een veranderde samenleving. Want je kunt de mensen wel blijven belasten, maar wanneer men zover komt dat men zelfs de ontlasting van de mensen in feite ook nog gaat belasten - al heet het dan rioolrecht, komen er steeds meer mensen die denken: voor mij behoeft dit niet meer, geef mij maar wat anders.

U leeft in een tijd waarin alles gist, kolkt, kookt. Een tijd waarin de mensheid voortdurend sneller op weg is naar iets wat zichzelf nog niet kent en nog niet als mogelijkheid beseft.

Juist daarom wil ik u voor ik besluit nog zeggen: weest tevreden met de tijd waarin u leeft en beseft dat, zo er al veel verkeerd gaat, er altijd nog veel meer is wat goed gaat.

Met welk pleidooi pro domo en pro deo ik afscheid van u ga nemen. Hartelijk dank voor u aandacht en een goeden avond.

(laatste deel bekort)

d.d. 22 mei 1981